

Vissa skollagsfrågor

Sammanfattning

I betänkandet behandlas proposition 2013/14:148 Vissa skollagsfrågor samt nio motionsyrkanden (S, MP, SD och V) som väckts med anledning av propositionen.

I propositionen föreslås att det ska förtydligas i skollagen (2010:800) att kommuner, rektorer och förskolechefer ska fördela resurser efter barnens och elevernas olika förutsättningar och behov. Det ska även förtydligas att elever som till följd av funktionsnedsättning har svårt att uppfylla de olika kunskapskraven ska ges stöd som syftar till att så långt som möjligt motverka konsekvenserna av funktionsnedsättningen. Förtydliganden ska även göras i bestämmelserna om betygssättning.

Lärare och förskollärare som saknar legitimation och behörighet för undervisningen föreslås få bedriva undervisning i fritidshem och förskolor med särskild pedagogisk inriktning, om verksamheten bedrivs av en enskild.

När det gäller modersmålsundervisning i nationella minoritetsspråk föreslås att kravet på att elevens vårdnadshavare har språket som modersmål tas bort för elever som tillhör en nationell minoritet. För de obligatoriska skolformerna föreslås även att kravet på att eleven har grundläggande kunskaper i språket tas bort.

Vidare föreslås att vissa felaktiga paragrafhänvisningar i skollagen korrigeras. Slutligen ska ett landsting i ett särskilt fall få vara huvudman för en grundskola för elever med autism eller autismliknande tillstånd.

Förslagen innebär ändringar i skollagen och lagen (2010:801) om införande av skollagen. Ändringarna om modersmålsundervisning för elever som tillhör de nationella minoriteterna föreslås träda i kraft den 1 juli 2015 och övriga ändringar den 1 juli 2014.

Utskottet tillstyrker propositionen och avstyrker samtliga motionsyrkanden. I betänkandet finns sju reservationer (S, MP och SD).

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	5
Ärendet och dess beredning	5
Bakgrund	5
Propositionens huvudsakliga innehåll	5
Utskottets överväganden	7
Lagförslaget i fråga om utvidgning av undantagen från kraven på legitimation och behörighet för lärare och förskollärare	7
Lagförslaget i fråga om rätten till modersmålsundervisning för elever som hör till de nationella minoriteterna	10
Lagförslagen i övrigt	13
Undantag från kraven på legitimation	15
Resursfördelning efter förutsättningar och behov	16
Skolans kompensatoriska uppdrag för elever med funktionsnedsättning	21
Reservationer	23
1. Lagförslaget i fråga om rätten till modersmålsundervisning för elever som hör till de nationella minoriteterna, punkt 2 (SD)	23
2. Undantag från kraven på legitimation, punkt 4 (MP)	24
3. Undantag från kraven på legitimation, punkt 4 (SD)	24
4. Resursfördelning efter förutsättningar och behov, punkt 5 (S)	25
5. Resursfördelning efter förutsättningar och behov, punkt 5 (MP)	26
6. Resursfördelning efter förutsättningar och behov, punkt 5 (SD)	26
7. Skolans kompensatoriska uppdrag för elever med funktionsnedsättning, punkt 6 (MP)	27
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	28
Propositionen	28
Följdmotionerna	28
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	30
Förslag till lag om ändring i skollagen (2010:800)	30
Förslag till lag om ändring i lagen (2010:801) om införande av skollagen (2010:800)	38

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Lagförslaget i fråga om utvidgning av undantagen från kraven på legitimation och behörighet för lärare och förskollärare

Riksdagen antar regeringens förslag till

a) lag om ändring i skollagen (2010:800) i de delar det avser 2 kap. 17 och 20 §§,

b) lag om ändring i lagen (2010:801) om införande av skollagen (2010:800) i de delar det avser 33 §.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2013/14:148 punkterna 1 och 2, båda i denna del, och avslår motion

2013/14:Ub11 av Rossana Dinamarca m.fl. (V).

2. Lagförslaget i fråga om rätten till modersmålsundervisning för elever som hör till de nationella minoriteterna

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i skollagen (2010:800) i de delar det avser 10 kap. 7 §, 11 kap. 10 §, 12 kap. 7 §, 13 kap. 7 §, 15 kap. 19 § och 18 kap. 19 §.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2013/14:148 punkt 1 i denna del och avslår motion

2013/14:Ub13 av Carina Herrstedt (SD) yrkande 1.

Reservation 1 (SD)

3. Lagförslagen i övrigt

Riksdagen antar regeringens förslag till

a) lag om ändring i skollagen (2010:800),

b) lag om ändring i lagen (2010:801) om införande av skollagen (2010:800),

i den mån lagförslagen inte omfattas av vad utskottet föreslagit ovan. Därmed bifaller riksdagen proposition 2013/14:148 punkterna 1 och 2, båda i denna del.

4. Undantag från kraven på legitimation

Riksdagen avslår motionerna

2013/14:Ub13 av Carina Herrstedt (SD) yrkande 2 och

2013/14:Ub14 av Jabar Amin (MP) yrkande 3.

Reservation 2 (MP)

Reservation 3 (SD)

5. Resursfördelning efter förutsättningar och behov

Riksdagen avslår motionerna

2013/14:Ub12 av Ibrahim Baylan m.fl. (S) yrkandena 1 och 2,

2013/14:Ub13 av Carina Herrstedt (SD) yrkande 3 och

2013/14:Ub14 av Jabar Amin (MP) yrkande 1.

Reservation 4 (S)

Reservation 5 (MP)

Reservation 6 (SD)

6. Skolans kompensatoriska uppdrag för elever med funktionsnedsättning

Riksdagen avslår motion

2013/14:Ub14 av Jabar Amin (MP) yrkande 2.

Reservation 7 (MP)

Stockholm den 27 maj 2014

På utbildningsutskottets vägnar

Tomas Tobé

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Tomas Tobé (M), Ibrahim Baylan (S), Betty Malmberg (M), Louise Malmström (S), Jan Ericson (M), Thomas Strand (S), Camilla Waltersson Grönvall (M), Caroline Helmersson Olsson (S), Tina Acketoft (FP), Ulrika Carlsson i Skövde (C), Gunilla Svantorp (S), Roger Haddad (FP), Jabar Amin (MP), Carina Herrstedt (SD), Cecilia Dalman Eek (S) och Annika Eclund (KD).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I detta ärende behandlas proposition 2013/14:148 Vissa skollagsfrågor. Med anledning av propositionen har fyra motioner med totalt nio motionsyrkanden väckts.

Regeringens lagförslag finns i bilaga 2 och en redovisning av motionerna i bilaga 1.

Bakgrund

Den 29 januari 2013 gav chefen för Utbildningsdepartementet ett uppdrag (U2013/467/SAM) att utarbeta förslag till vissa ändringar i skollagen (2010:800). Uppdraget genomfördes av en arbetsgrupp (U 2013:C) inom Utbildningsdepartementet. Uppdraget redovisades den 23 oktober 2013 i departementspromemorian Vissa skollagsfrågor – Del 1 (U2013/6278/S). Promemorian remissbehandlades (2013/6278/S).

Med anledning av en begäran från Södermanlands läns landsting utformades departementspromemorian Grundskole- och gymnasieutbildning för elever med autism och autismliknande tillstånd vid Dammsdalskolan (U2012/3838/S). Promemorian remissbehandlades (U2012/3838/S).

Regeringen beslutade den 20 februari 2014 att inhämta Lagrådets yttrande över propositionens lagförslag. Regeringen har följt Lagrådets förslag och har i förhållande till lagrådsremissens lagförslag gjort vissa språkliga ändringar.

Efter lagrådsbehandlingen har ett förslag om ändring av en undantagsbestämmelse i 33 § lagen (2010:801) om införande av skollagen lagts till. Förslaget består i en följdändring med anledning av en föreslagen ändring i 2 kap. 17 § skollagen, se avsnitt 5 i propositionen. Regeringen har inte inhämtat Lagrådets yttrande i denna fråga då den föreslagna ändringen författningstekniskt och även i övrigt är av sådan beskaffenhet att Lagrådets granskning skulle sakna betydelse.

Propositionens huvudsakliga innehåll

Regeringen föreslår att det ska förtydligas i skollagen att kommuner, rektorer och förskolechefer ska fördela resurser efter barnens och elevernas olika förutsättningar och behov. Det föreslås även ett förtydligande om att elever som till följd av funktionsnedsättning har svårt att uppfylla de olika kunskapskraven ska ges stöd som syftar till att så långt som möjligt motverka konsekvenserna av funktionsnedsättningen. Dessutom föreslås att det

ska förtydligas i skollagen att en förutsättning för att betyg ska sättas i ett ämne som inte har avslutats är att eleven har fått undervisning i ämnet under terminen.

Regeringen föreslår att lärare som saknar legitimation och behörighet för viss undervisning ska få undervisa i fristående fritidshem med särskild pedagogisk inriktning. Regeringen föreslår även att förskollärare som saknar legitimation och behörighet ska undervisa i fristående förskolor under förutsättning att verksamheten har en särskild pedagogisk inriktning. Dessutom föreslår regeringen att förskollärare som ska bedriva sådan undervisning ska få anställas som förskollärare i skolväsendet utan tidsbegränsning, trots att de inte uppfyller kraven på legitimation och behörighet.

När det gäller villkoren för att få rätt till modersmålsundervisning i nationella minoritetsspråk föreslås att kravet på att elevens vårdnadshavare har språket som modersmål tas bort för elever som tillhör en nationell minoritet. För de obligatoriska skolformerna föreslås även att kravet på att eleven har grundläggande kunskaper i språket tas bort.

Vidare föreslås att vissa felaktiga paragrafhänvisningar i skollagen korrigeras. Slutligen föreslås att ett landsting i ett särskilt fall ska få vara huvudman för en grundskola för elever med autism eller autismliknande tillstånd.

Förslagen innebär ändringar i skollagen och lagen om införande av skollagen. Ändringarna om modersmålsundervisning för elever som tillhör de nationella minoriteterna föreslås träda i kraft den 1 juli 2015 och övriga ändringar den 1 juli 2014.

Utskottets överväganden

Inledning

Betänkandet är disponerat så att utskottet inleder med att behandla motioner där det yrkas att riksdagen ska avslå en del av lagförslaget. Därefter behandlas regeringens lagförslag i övrigt. Slutligen behandlas motioner som samtliga innehåller förslag på tillkännagivanden till regeringen i frågor som anknyter till lagförslagen.

Lagförslaget i fråga om utvidgning av undantagen från kraven på legitimation och behörighet för lärare och förskollärare

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens lagförslag i fråga om att utvidga undantagen från kraven på legitimation och behörighet för lärare och förskollärare och avslår ett motionsyrkande med en begäran om avslag i denna del.

Propositionen

Gällande rätt

Enligt huvudregeln i skollagen (2010:800) får endast legitimerade lärare eller förskollärare med en viss behörighet bedriva undervisning i skolväsendet (2 kap. 13 §). Vidare får i huvudsak endast legitimerade lärare eller förskollärare anställas som lärare eller förskollärare i skolväsendet utan tidsbegränsning (2 kap. 20 §). I skollagen föreskrivs även att legitimerade lärare och förskollärare har ansvar för den undervisning de bedriver (2 kap. 15 §).

I skollagen finns vissa undantag från kraven på legitimation och behörighet för att få bedriva undervisning i skolväsendet. Lärare som saknar legitimation och behörighet för undervisningen får trots det bedriva undervisning i fristående skolor med särskild pedagogisk inriktning. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer har bemyndigats att meddela föreskrifter om vilka särskilda pedagogiska inriktningar som avses (2 kap. 17 § första stycket 2 och fjärde stycket). Enligt förordningen (2011:326) om behörighet och legitimation för lärare och förskollärare avses med särskild pedagogisk inriktning waldorfpedagogisk inriktning (1 kap. 4 §).

Även lärare som har en svensk eller utländsk högskoleutbildning som är avsedd för arbete som fritidspedagog eller motsvarande och som saknar legitimation och behörighet är undantagna från kraven och får bedriva undervisning i fritidshem (2 kap. 17 § första stycket 3 och tredje stycket).

Endast den som har legitimation får i huvudsak anställas som lärare eller förskollärare i skolväsendet utan tidsbegränsning (2 kap. 20 § första stycket). Regeln har vissa undantag som bl.a. innebär att lärare som saknar legitimation och behörighet men får bedriva sådan undervisning som avses i 17 § får anställas som lärare i skolväsendet utan tidsbegränsning (2 kap. 20 § tredje stycket).

Regeringens förslag

När det gäller de nu gällande undantagen från kraven på legitimation och behörighet för att få bedriva undervisning föreslår regeringen vissa utvidgningar. I dag får lärare som saknar legitimation och behörighet för viss undervisning trots detta bedriva undervisning i fristående skolor med särskild pedagogisk inriktning. Regeringen föreslår att lärare som saknar legitimation och behörighet även ska få undervisa i fristående fritidshem med särskild pedagogisk inriktning. Som framkommer ovan får redan i dag lärare som har en svensk eller utländsk högskoleutbildning som är avsedd för arbete som fritidspedagog eller motsvarande och som saknar legitimation och behörighet bedriva undervisning i fritidshem. Regeringen föreslår vidare att förskollärare som saknar legitimation och behörighet ska få bedriva undervisning i fristående förskolor under förutsättning att verksamheten har en särskild pedagogisk inriktning. Dessutom föreslår regeringen att förskollärare som ska bedriva sådan undervisning ska få anställas som förskollärare i skolväsendet utan tidsbegränsning, trots att de inte uppfyller kraven på legitimation och behörighet.

I propositionen konstaterar regeringen att flera remissinstanser är kritiska till eller avstyrker förslaget och uttalar att det är av stor vikt att den som ska bedriva undervisningen uppfyller legitimations- och behörighetskraven. Enligt regeringens mening finns det dock situationer när det är motiverat att göra undantag från dessa krav. Enskilda huvudmän har möjlighet att driva förskolor och fritidshem med särskild pedagogisk inriktning. Det är enligt regeringen motiverat att göra motsvarande undantag från kraven på legitimation och behörighet när det gäller undervisningen i fristående förskolor och fritidshem som när det gäller fristående skolor med sådan inriktning. Det är också enligt regeringen rimligt att regleringen av vilka lärare och förskollärare som ska få bedriva, ansvara och anställas för undervisningen i fristående skolor, fritidshem och förskolor med särskild pedagogisk inriktning blir enhetlig.

Ändringen föreslås träda i kraft den 1 juli 2014.

Motionen

I kommittémotion 2013/14:Ub11 av Rossana Dinamarca m.fl. (V) begärs att riksdagen avslår regeringens förslag om att undantagen från kraven på legitimation och behörighet ska utvidgas. Motionärerna anser att alla barn har rätt till en god och likvärdig utbildning. Samma krav ska ställas på undervisningen i fristående verksamhet som i offentligt driven och då kan enligt motionärerna inte kraven på legitimation och behörighet sättas lägre. Motionärerna anser även att den nuvarande regleringen i skollagen med undantag för friskolor med särskild pedagogisk inriktning är felaktig.

Utskottets ställningstagande

Regeringen föreslår att lärare och förskollärare som saknar legitimation och behörighet trots det ska få bedriva undervisning i fristående fritidshem respektive fristående förskolor under förutsättning att verksamheten har en särskild pedagogisk inriktning. En förskollärare som ska bedriva sådan undervisning föreslås även få anställas som förskollärare i skolväsendet utan tidsbegränsning. De föreslagna undantagen motsvarar vad som gäller i dag i fråga om lärare i fristående skolor som är undantagna från kraven på legitimation och behörighet om verksamheten har en särskild pedagogisk inriktning.

Utskottet anser i likhet med regeringen att det är rimligt att regleringen av vilka lärare och förskollärare som ska få bedriva, ansvara och anställas för undervisningen i fristående skolor, fritidshem och förskolor med särskild pedagogisk inriktning blir enhetlig. De föreslagna undantagen för lärare och förskollärare i fritidshem respektive förskolor med en särskild pedagogisk inriktning är enligt utskottets mening motiverade, inte minst då det gällande regelverket kan medföra svårigheter för de aktuella fritidshemmen och förskolorna att rekrytera personal med den kompetens som de efterfrågar. Utskottet ställer sig således bakom regeringens lagförslag i fråga om lag om ändring i skollagen (2010:800) i de delar det avser 2 kap. 17 och 20 §§ och lag om ändring i lagen (2010:801) om införande av skollagen (2010:800) i de delar det avser 33 §. Utskottet avstyrker därmed motion 2013/14:Ub11 (V).

Lagförslaget i fråga om rätten till modersmålsundervisning för elever som hör till de nationella minoriteterna

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens lagförslag i fråga om att stärka rätten till modersmålsundervisning för elever som hör till de nationella minoriteterna och avslår ett motionsyrkande med en begäran om avslag i denna del.

Jämför reservation 1 (SD).

Propositionen

Gällande rätt

De nationella minoritetsspråken är finska, jiddisch, meänkieli, romani chib och samiska (7 § språklagen [2009:600]). Huvudmannens skyldighet att erbjuda en elev i någon av de obligatoriska skolformerna modersmålsundervisning i ett nationellt minoritetsspråk är att elevens vårdnadshavare har språket som modersmål och att eleven har grundläggande kunskaper i språket (10 kap. 7 §, 11 kap. 10 §, 12 kap. 7 § och 13 kap. 7 § skollagen [2010:800]). För rätt till modersmålsundervisning i ett minoritetsspråk i gymnasieskolan och gymnasiesärskolan krävs att en vårdnadshavare har språket som modersmål och att eleven har goda kunskaper i språket (15 kap. 19 § och 18 kap. 19 § skollagen).

Regeringens förslag

Regeringen föreslår att kravet på att en vårdnadshavare har språket som modersmål och att eleven har grundläggande kunskaper i språket inte längre ska gälla som villkor för rätt till modersmålsundervisning i de nationella minoritetsspråken. Förslaget gäller elever som tillhör någon av de nationella minoriteterna och som går i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan eller sameskolan.

För elever som hör till någon av de nationella minoriteterna och som går i gymnasieskolan och gymnasiesärskolan föreslås att kravet på att en vårdnadshavare har minoritetsspråket som modersmål inte längre ska gälla som villkor för rätt till modersmålsundervisning.

Regeringen uttalar i propositionen att modersmålsundervisningen har ett bredare syfte och funktion för elever som tillhör de nationella minoriteterna än för andra elever. För dem som tillhör de nationella minoriteterna syftar modersmålsundervisningen inte enbart till att bevara och utveckla ett språk, utan också till att ge möjlighet att revitalisera ett språk som gått förlorat i föräldragenerationen eller ännu tidigare till följd av den svaga ställning som de nationella minoritetsspråken haft under lång tid.

I propositionen konstaterar regeringen att många barn och unga som hör till någon av dessa grupper inte har grundläggande kunskaper i sitt minoritetsspråk. Det kan bl.a. bero på att vårdnadshavarna inte har kunskaper i språket. Om vårdnadshavarna saknar kunskaper i språket och det inte finns någon annan i barnets närhet som talar språket är det mycket svårt för barnet att tillägna sig grundläggande kunskaper i sitt minoritetsspråk. Regeringen framhåller att det för dessa barn i första hand handlar om att få möjlighet att återerövra språket. Att ta bort kraven är enligt regeringen betydelsefullt för att ge fler elever som hör till de nationella minoriteterna tillgång till modersmålsundervisning i de obligatoriska skolformerna.

Att behålla kravet på att en vårdnadshavare ska ha språket som modersmål i gymnasieskolan och gymnasiesärskolan skulle enligt regeringen innebära att en elev som har studerat ett minoritetsspråk i någon av de obligatoriska skolformerna och vars vårdnadshavare inte har språket som modersmål, utestängs från fortsatta språkstudier.

Ändringarna om modersmålsundervisning för elever som tillhör de nationella minoriteterna föreslås träda i kraft den 1 juli 2015.

Motionen

I motion 2013/14:Ub13 av Carina Herrstedt (SD) yrkande 1 begärs att riksdagen avslår regeringens förslag om ändrade regler för modersmålsundervisning för nationella minoriteter. Motionären anser att de krav som nu gäller är fullt rimliga och hänvisar till definitionen av minoritetstillhörighet i Europarådets ramkonvention. Motionären hänvisar till att det enligt konventionen är varje individ själv som ska avgöra om han eller hon anser sig tillhöra en nationell minoritet och om han eller hon vill göra anspråk på det skydd och stöd som samhället erbjuder minoriteten. Motionären anser att definitionen på tillhörighet till en minoritet är ytterst svävande och godtycklig och att den tillsammans med regeringens nya förslag blir mycket otillfredsställande.

Utskottets ställningstagande

Utskottet kan konstatera att riksdagen i december 1999 erkände samer, sverigefinnar, tornedalingar, romer och judar som nationella minoriteter och gruppernas språk erkändes som nationella minoritetsspråk. I samband med detta infördes även minoritetspolitik som ett nytt politikområde. Målet för den svenska minoritetspolitiken är att ge skydd för de nationella minoriteterna och att stärka deras möjligheter till inflytande, samt att stödja de historiska minoritetsspråken så att de hålls levande. Sverige har även anslutit sig till flera internationella konventioner på området, däribland den europeiska stadgan om landsdels- eller minoritetsspråk, Europarådets ramkonvention om skydd för nationella minoriteter (ramkonventionen) och FN:s konvention om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter.

Den 9 februari 2000 skrev Sverige under Europarådets ramkonvention om skydd för nationella minoriteter – ramkonventionen – och den 1 juni samma år trädde konventionen i kraft för Sveriges del. Syftet var att säkerställa respekten för de nationella minoriteterna i de undertecknande länderna. Europarådet övervakar att undertecknande stater följer konventionens regleringar. Konventionsstaterna ska avlämna rapporter om på vilket sätt de lever upp till konventionens bestämmelser. Europarådet lämnar på grundval av granskningarna rekommendationer om åtgärder för att stärka efterlevnaden av konventionen. Utskottet har noterat att Sverige vid upprepade tillfällen har fått kritik för att inte leva upp till regleringarna. Europarådet har bl.a. framhållit att såväl kvalitet som tillgång till modersmålsundervisning måste förbättras samt att Sverige bör vidta särskilda åtgärder för att judiska, samiska, sverigefinska, tornedalska och romska barn ska kunna erbjudas tvåspråkiga utbildningar (se pressmeddelande från Diskrimineringsombudsmannen (DO) den 8 maj 2009).

Utskottet vill lyfta fram att syftet med regeringens förslag är att stärka rätten till modersmålsundervisning för elever som hör till de nationella minoriteterna. Utskottet vill i sammanhanget uppmärksamma att många barn och unga som hör till någon nationell minoritet inte har grundläggande kunskaper i sitt minoritetsspråk och att det bl.a. kan bero på att vårdnadshavarna inte har kunskaper i språket. Utskottet vill även uppmärksamma svårigheterna för dessa barn att tillägna sig grundläggande kunskaper i sitt minoritetsspråk om barnens vårdnadshavare saknar kunskaper i språket och att de behöver få en möjlighet att återerövra språket. Utskottet instämmer därför i att det är betydelsefullt att ta bort kraven på att elever som tillhör en nationell minoritet ska ha grundläggande kunskaper i språket och att en vårdnadshavare ska ha minoritetsspråket som modersmål. Detta skulle ge fler elever som hör till de nationella minoriteterna tillgång till modersmålsundervisning i de obligatoriska skolformerna. Utskottet vill även framhålla betydelsen av att ta bort kraven att vårdnadshavare till elever i gymnasie- och gymnasiesärskolan ska ha språket som modersmål för att inte utestänga de elever som har studerat ett minoritetsspråk i någon av de obligatoriska skolformerna från fortsatta språkstudier.

Utskottet konstaterar att lagtexten är utformad på ett sådant sätt att det klart framgår att de föreslagna undantagen från de krav som annars gäller för rätt till modersmålsundervisning omfattar elever som tillhör en nationell minoritet. När det gäller frågan om definitionen av en nationell minoritet anser utskottet i likhet med vad regeringen anför i propositionen att det är lämpligt att ha som utgångspunkt vad som gäller enligt Europarådets ramkonvention. Detta innebär att varje enskild individ själv avgör om han eller hon anser sig tillhöra en nationell minoritet och om han eller hon vill göra anspråk på det skydd och stöd som samhället erbjuder minoriteten. Utskottet gör således samma bedömning som regeringen om att den som anser sig tillhöra en nationell minoritet bör erbjudas modersmålsundervisning i minoritetsspråk i den omfattning som följer av förslagen.

Sammanfattningsvis bedömer utskottet att regeringen har goda skäl för att stärka rätten till modersmålsundervisning för elever som hör till de nationella minoriteterna. Utskottet ställer sig således bakom regeringens lagförslag i fråga om förslaget till lag om ändring i skollagen (2010:800) i de delar det avser 10 kap. 7 §, 11 kap. 10 §, 12 kap. 7 §, 13 kap. 7 §, 15 kap. 19 § och 18 kap. 19 §. Utskottet avstyrker därmed motion 2013/14: Ub13 (SD) yrkande 1.

Lagförslagen i övrigt

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bifaller regeringens lagförslag i övrigt som bl.a. avser frågan om resursfördelning efter elevernas olika förutsättningar och behov samt ett förtydligande av skolans kompensatoriska uppdrag för elever med funktionsnedsättning.

Propositionen

Resursfördelning efter förutsättningar och behov

I propositionen föreslås att det ska förtydligas i skollagen (2010:800) att kommuner ska fördela resurser till utbildning inom skolväsendet efter barnens och elevernas olika förutsättningar och behov. Regeringen anser att förtydligandet är motiverat då det skapar förutsättningar att säkerställa en hög likvärdighet. En sådan åtgärd innebär enligt regeringen varken någon utökning av kommunernas skyldigheter eller något steg mot en ändrad ansvarsfördelning. Förtydligandet föreslås även kompletteras med ett ansvar för rektorer och förskolechefer att fördela resurserna efter barnens och elevernas olika förutsättningar och behov inom sina skolenheter respektive förskoleenheter. Detta motiveras av regeringen med att ett sådant förtydligande innebär att regleringen blir heltäckande och på ett tydligt sätt uttrycker skolans kompensatoriska uppdrag.

Skolans kompensatoriska uppdrag för elever med funktionsnedsättning

Regeringen föreslår även att det ska förtydligas att elever som till följd av funktionsnedsättning har svårt att uppfylla de olika kunskapskraven ska ges stöd som syftar till att så långt som möjligt motverka konsekvenserna av funktionsnedsättningen. Regeringen framhåller i propositionen att en funktionsnedsättning i många fall medför att det finns ett kontinuerligt behov av stöd i form av anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen och att det för eleverna får allvarliga konsekvenser om detta stöd uteblir. Detta talar enligt regeringen för att det finns anledning att göra ett förtydligande av skolans kompensatoriska uppdrag. Ett sådant för-

tydligande innebär enligt regeringen att det klart framgår att det inte finns utrymme för att begränsa stödet till vad som är tillräckligt för att eleven ska nå lägsta godtagbara kunskapsnivå.

Övriga förslag

Regeringen föreslår även förtydliganden i bestämmelserna om betygssättning så att det framgår att betyg i ämnen som inte har avslutats ska sättas i slutet av terminen under förutsättning att eleven fått undervisning i ämnet. Regeringen anser att förtydligandet är befogat då bestämmelserna har gett upphov till tolkningssvårigheter vid flera grundskolor.

Vidare föreslår regeringen att vissa felaktiga paragrafhänvisningar i skollagen ska justeras i fråga om skollagens bestämmelser om interkommunal ersättning vid mottagande i grundskolan så att de motsvarar vad som gällde enligt 1985 års skollag. Även för grundsärskolan föreslås att motsvarande paragrafhänvisningar ändras på liknande sätt.

Slutligen föreslås att ett landsting ska få vara huvudman för grundskola för elever med autism och autismliknande tillstånd om landstinget bedrev obligatorisk särskola vid utgången av juni 2011. Det enda landsting som vid utgången av juni 2011 fortfarande var huvudman för en obligatorisk särskola var Södermanlands läns landsting, som bedrev särskola vid Dammsdalskolan i Vingåkers kommun. Förslaget innebär att den nuvarande möjligheten för landstinget att vara huvudman för grundsärskolan vid Dammsdalskolan kvarstår och att landstinget även får bedriva utbildning på grundskolenivå vid skolan för elever med autism eller autismliknande tillstånd som hör till grundskolans målgrupp. Det föreslås även att det ska förtydligas att samma bestämmelser ska tillämpas för ett landsting som bedriver utbildning med stöd av lagen om införande av skollagen som för annan offentlig huvudman som bedriver utbildning i motsvarande skolform. Vidare föreslår regeringen att den dubbelreglering i förhållande till skollagen som bestämmelserna om Dammsdalskolan i lagen om införande av skollagen innebär när det gäller skolformen gymnasiesärskola tas bort. Enligt regeringens bedömning bör det inte införas en ny särskild bestämmelse om att ett landsting får vara huvudman för utbildning i gymnasieskolan vid Dammsdalskolan för elever med autism eller autismliknande tillstånd.

Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2014.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser i likhet med regeringen att det är motiverat att införa ett förtydligande att kommuner, rektorer och förskolechefer ska fördela resurser efter barnens och elevernas olika förutsättningar och behov för att öka förutsättningarna för en högre likvärdighet. Utskottet anser att det är tillfredsställande att ansvaret för resursfördelningen på enhetsnivå ligger på rektorn och förskolechefen, vilket innebär att regleringen blir heltäckande.

När det gäller förslaget om att förtydliga skolans kompensatoriska uppdrag för elever med funktionsnedsättning anser utskottet att det finns goda skäl för förslaget då elever med funktionsnedsättning har ett sämre utgångsläge än andra elever och då det kan få allvarliga konsekvenser för dessa elever om stödet uteblir. Utskottet ställer sig även bakom övriga förslag i propositionen. Utskottet anser att riksdagen av de skäl som utskottet anfört ovan bör anta lagförslagen.

Utskottet övergår nu till att under särskilda rubriker behandla de motioner som innehåller begäran om tillkännagivanden som rör frågor som anknyter till lagförslagen. Utskottet redovisar i dessa delar sin uppfattning i förslagen om utvidgning av undantagen från kraven på legitimation, resursfördelning efter förutsättningar och behov och skolans kompensatoriska uppdrag för elever med funktionsnedsättning.

Undantag från kraven på legitimation

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avslår motionsyrkanden med begäran om tillkännagivanden till regeringen som rör undantag från kraven på legitimation och behörighet.

Jämför reservationerna 2 (MP) och 3 (SD).

Motionerna

I motion 2013/14:Ub14 av Jabar Amin (MP) yrkande 3 begärs att det bör specificeras i skollagen att undantagen för legitimation i fristående förskola och fritidshem gäller Waldorfförskolor och Waldorffritidshem och att behörighet i stället ska ges för specifik sådan utbildning. Annars framstår undantagen som alltför otydliga.

I motion 2013/14:Ub13 av Carina Herrstedt (SD) yrkande 2 begärs det att det inte ska göras några undantag vad gäller legitimationskravet för lärare och förskollärare vid fristående skolor med särskild pedagogisk inriktning. Motionären menar att det på sikt är en rättvisefråga och en kvalitetsfråga att även förskollärare och lärare vid dessa fristående utbildningsanstalter har lärarlegitimation.

Utskottets ställningstagande

Som framgått ovan har utskottet ställt sig bakom regeringens lagförslag som innebär att lärare och förskollärare som saknar legitimation och behörighet trots det ska få bedriva undervisning i fritidshem respektive förskolor under förutsättning att verksamheten har särskild pedagogisk inriktning och drivs av en enskild. Därmed avstyrker utskottet motion 2013/14:Ub13 (SD) yrkande 2.

Utskottet kan konstatera att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer har bemyndigats att meddela föreskrifter om vilka särskilda pedagogiska inriktningar som avses när det gäller nu gällande undantag från kraven på legitimation (se 2 kap. 17 § första stycket 2 och fjärde stycket skollagen [2010:800]). Regeringen har använt bemyndigandet och föreskriver i förordningen (2011:326) om behörighet och legitimation för lärare och förskollärare att med särskild pedagogisk inriktning enligt 2 kap. 17 § skollagen avses waldorfpedagogisk inriktning (1 kap. 4 §). I propositionen föreslår regeringen en ändring i bemyndigandet så att det även omfattar förslaget om att lärare och förskollärare som saknar legitimation och behörighet trots det ska få bedriva undervisning i fritidshem respektive förskolor under förutsättning att verksamheten har särskild pedagogisk inriktning och drivs av en enskild. Utskottet anser i likhet med regeringen att det inte finns behov av att meddela några nya föreskrifter med anledning av förslaget i propositionen. Utskottet anser därmed att det klart framgår att de föreslagna undantagen avser undervisning i fristående förskolor och fristående fritidshem med waldorfpedagogisk inriktning. Utskottet kan även konstatera att det är en fråga för regeringen att meddela föreskrifter om vad som krävs för att vara behörig att bedriva viss undervisning i skolväsendet, se 2 kap. 13 § andra stycket skollagen och förordningen om behörighet och legitimation för lärare och förskollärare. Därmed avstyrks motion 2013/14:Ub14 (MP) yrkande 3.

Resursfördelning efter förutsättningar och behov

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avslår motionsyrkanden med begäran om tillkännagivanden till regeringen som rör resursfördelning efter förutsättningar och behov.

Jämför reservationerna 4 (S), 5 (MP) och 6 (SD).

Motionerna

I kommittémotion 2013/14:Ub12 av Ibrahim Baylan m.fl. (S) yrkande 1 begärs att regeringen bör återkomma till riksdagen med en analys av hur det kommunala utjämningsystemet skulle kunna bidra till en likvärdig utbildning i hela landet. Motionärerna anser att staten måste göra aktiva insatser för att ge kommunerna de allra bästa förutsättningar att fördela resurser efter behov.

I yrkande 2 anser motionärerna att en utvärdering av hur kommunerna fördelar resurserna bör genomföras senast två år efter det att ändringarna trätt i kraft. Motionärerna menar att det är av största vikt för att den nya bestämmelsen ska få genomslag att det görs såväl lokala som nationella uppföljningar och utvärderingar.

Motionären i motion 2013/14:Ub14 av Jabar Amin (MP) yrkande 1 anser att staten inte bara bör lagstifta om ökad differentiering i resursfördelningen utan även bör stödja så att det kan ske. Motionären anser att staten utan att exakt styra hur varje huvudman ska göra genom en lämplig myndighet bör ta fram stödmaterial och verktyg, med stöd i vetenskap, som möjliggör en ökad differentiering i skolans resursfördelning.

I motion 2013/14:Ub13 av Carina Herrstedt (SD) yrkande 3 behandlar motionären kommunernas ansvar när det gäller resursfördelning mellan skolor och områden. Motionären anser att regeringens förslag till förtydligande inte är tillräckligt tydligt då det inte står efter vilka parametrar kommunerna ska fördela resurserna. Om Skolinspektionen ska se till att kommunerna efterlever skollagen, måste Skolinspektionen veta vad som ska beaktas.

Utskottets ställningstagande

Utskottet vill inledningsvis framhålla att alla barns och elevers rätt till en likvärdig utbildning är en av de grundläggande byggstenarna i det svenska skolväsendet. Att utbildningen inom skolväsendet ska vara likvärdig inom varje skolform och inom fritidshemmet oavsett var i landet den anordnas anges i 1 kap. 9 § skollagen (2010:800). I den s.k. ansvarspropositionen (prop. 1990/91:18) beskrivs utgångspunkten för begreppet likvärdighet, nämligen att det inte betyder likformighet eller att alla elever ska få lika mycket resurser. I författningskommentaren till bestämmelsen (prop. 2009/10:165 s. 638) sägs att begreppet innebär att kvaliteten i verksamheten ska vara så hög att de fastställda målen kan uppnås oavsett var i landet verksamheten bedrivs. Hur verksamheten ska utformas för att nå de fastställda målen kan variera beroende på lokala behov och förutsättningar. I läroplanen för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr 11) samt i läroplanen för gymnasieskolan (Gy 11) behandlas närmare vad som menas med en likvärdig utbildning.

Enligt 1 kap. 4 § andra stycket skollagen ska utbildningen inom skolväsendet ta hänsyn till barns och elevers olika behov, och barn och elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. En strävan ska vara att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen. Avsikten med bestämmelsen är att uppmärksamma det ansvar som huvudmän och profession har för att vid resursfördelning, organisation och val av metoder och arbetssätt anpassa verksamheten till barns och elevers skilda förutsättningar och behov (se prop. 2009/10:165 s. 221 f.).

Utskottet vill i sammanhanget lyfta fram att det är huvudmannens ansvar att utbildningen genomförs enligt den gällande regleringen och att detta kommer till uttryck i 2 kap. 8 § skollagen. I propositionen konstate-

rar regeringen att det i ansvaret för att upprätthålla principen om en likvärdig utbildning ingår att huvudmännen ska se till att resurser fördelas efter barns och elevers olika förutsättningar och behov.

Utskottet kan konstatera att regeringen i propositionen föreslår att det ska förtydligas i skollagen att kommuner, rektorer och förskolechefer ska fördela resurser till utbildning inom skolväsendet efter barnens och elevernas olika förutsättningar och behov för att skapa bättre förutsättningar att säkerställa en hög likvärdighet.

Utskottet noterar att Skolverket i flera undersökningar har studerat hur resurser fördelas till skolorna, senast i rapporten Resursfördelning till grundskolan – rektorers perspektiv (Rapport 365, Skolverket 2011). Utskottet kan konstatera att Skolverkets bedömning är att det inte finns någon idealisk modell för resursfördelning som alla kommuner kan tillämpa, att villkoren ser olika ut mellan kommunerna och att modellerna bör anpassas därefter. En nödvändig förutsättning för en effektiv resursfördelning i alla kommuner är enligt Skolverket ett aktivt och medvetet arbete med uppföljning av resursfördelningen på kommunal nivå och på skolnivå. Även regeringen anser att det inte finns en generell modell för resursfördelning som fungerar i alla kommuner eller för alla verksamheter inom skolväsendet. I propositionen konstaterar regeringen att frågan om vilka faktorer som bör beaktas och i vilken omfattning så ska ske måste anpassas till den verksamhet det är fråga om och till lokala förhållanden. Regeringen anser att det därför inte är möjligt att i skollagen eller någon annan författning ge närmare anvisningar om hur resursfördelningen ska göras. Regeringen understryker dock att resursfördelningen måste göras med hänsyn till alla elever. Frågan om en elev har en diagnos eller inte får därmed inte vara avgörande för om det ska ske en omfördelning av medel. Det är också av central betydelse att de avvägningar som görs inför beslut om resursfördelningen sker på ett transparent och förutsägbart sätt, vilket enligt regeringen utgör en garanti för att fördelningen inte sker godtyckligt.

När det gäller motioner om att ta fram stödmaterial och närmare reglera hur resursfördelningen ska göras anser utskottet mot bakgrund av vad som anförts ovan att den nu gällande och föreslagna lagstiftningen är väl avvägd. Därmed avstyrks motionerna 2013/14:Ub13 (SD) yrkande 3 och 2013/14:Ub14 (MP) yrkande 1.

Särskilt om uppföljning och utvärdering

När det sedan gäller frågan om behovet av att göra en utvärdering av den föreslagna bestämmelsen om att resursfördelningen ska ske efter förutsättningar och behov kan utskottet konstatera att regeringen anser att uppföljning och utvärdering är nödvändigt för att ett resursfördelningssystem ska bli så effektivt som möjligt. Regeringen uttalar också att för att kommunerna ska hitta resursfördelningsmodeller som främjar en hög likvärdighet är det av stor betydelse att de följer upp och utvärderar sina resursfördelningssystem och vilka effekter dessa får på verksamheten.

Utskottet noterar att den föreslagna bestämmelsen innebär att skollagen förtydligas så att det klart framgår att kommunerna har ansvar för att fördela resurser till utbildning inom skolväsendet efter barns och elevers olika förutsättningar och behov. Förslaget innebär varken någon utökning av kommunernas skyldigheter eller något steg mot en ändrad ansvarsfördelning. Utskottet vill därför nedan redogöra för den gällande regleringen för kvalitetsgranskning och uppföljning och utvärdering på nationell och huvudmannanivå.

På den nationella nivån har Skolinspektionen och Skolverket visst ansvar för kvalitetsgranskning respektive nationell uppföljning och utvärdering.

I 26 kap. 19–23 §§ skollagen regleras Skolinspektionens ansvar för den statliga kvalitetsgranskningen i sådan utbildning och annan verksamhet som står under myndighetens tillsyn m.m. Granskningen ska avse den granskade utbildningens eller verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer.

I Skolinspektionens instruktion stadgas att den tillsyn som utövas löpande och kvalitetsgranskningen ska genomföras med utgångspunkt i en behovsanalys (se 2 § förordningen [2011:556] med instruktion för Statens skolinspektion).

I 26 kap. 24 § skollagen anges att Skolverket på nationell nivå ska följa upp och utvärdera skolväsendet, övriga utbildningar och verksamheter som står under Skolinspektionens tillsyn enligt skollagen, och annan pedagogisk verksamhet som avses i 25 kap. skollagen som anordnas av en enskild.

I Skolverkets instruktion anges närmare i fråga om myndighetens ansvar för uppföljning och utvärdering att myndigheten ska rapportera till regeringen i de frågor som dessa uppgifter kan ge upphov till. Uppföljningen och utvärderingen ska öka kunskapen om hur utbildningarna och verksamheterna har utvecklats i förhållande till de nationella målen. Myndigheten ska sammanfatta och publicera resultaten av sitt arbete med uppföljning och utvärdering. (Se 2 § förordningen [2011:555] med instruktion för Statens skolverk.)

Varje huvudman inom skolväsendet ska på huvudmannanivå systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen (4 kap. 3 § skollagen). Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och i andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls (4 kap. 5 §).

Utskottet avstyrker med det anförda motion 2013/14:Ub12 (S) yrkande 2.

Särskilt om det kommunala utjämningsystemet

Det nuvarande systemet för kommunalekonomisk utjämning infördes den 1 januari 2005 efter förslag i propositionen Ändringar i det kommunala utjämningsystemet (prop. 2003/04:155, bet. 2004/05:FiU7, rskr. 2004/05:13). Syftet med systemet är att skapa likvärdiga ekonomiska förutsättningar för alla kommuner och landsting i landet att kunna tillhandahålla

sina invånare likvärdig service. Utjämningsystemet regleras i lagen om kommunalekonomisk utjämning (2004:773) och förordningen (2004:881) om kommunalekonomisk utjämning. Utjämningsystemet består av fem olika delar varav en är en kostnadsutjämning. Syftet med kostnadsutjämningsen är att kompensera för strukturella behov och kostnadsskillnader mellan enskilda kommuner respektive landsting. Med detta menas att utjämning ska ske för skillnader i behov av kommunal service och för förutsättningarna att producera sådan service. Kostnadsutjämningsen består av ett antal delmodeller för olika verksamheter eller kostnadsslag.

Kostnadsutjämningsen förändrades och uppdaterades den 1 januari 2014 (se prop. 2013/14:1 utg.omr. 25, 2013/14:FiU3, rskr. 2013/14:69). Till grund för regeringens förslag låg förslagen i betänkandet Likvärdiga förutsättningar – Översyn av den kommunala utjämningsen (SOU 2011:39). Förändringar har bl.a. genomförts i delmodellerna för förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet, förskoleklass och grundskola samt individ- och familjeomsorg. Genom förändringarna ska strukturella kostnadsskillnader mellan olika kommuner och landsting kunna mätas på ett bättre sätt.

Vid remitteringen av betänkandet Likvärdiga förutsättningar – Översyn av den kommunala utjämningsen (SOU 2011:39) framförde några remissinstanser att även sociala eller socioekonomiska faktorer borde beaktas. Regeringen anförde då att remissinstansernas synpunkter vad gäller behovet av ytterligare variabler som skulle kunna förklara kostnadsskillnader mellan kommuner bör beaktas inom ramen för Statskontorets löpande uppföljning av utjämningsystemet (se Budgetpropositionen för 2014, prop. 2013/14:1 utg.omr. 25 s. 33 f.). Statskontoret ska enligt myndighetens instruktion följa upp systemet för kommunalekonomisk utjämning.

Utskottet kan i sammanhanget konstatera, som framgått ovan, att olika delmodeller nyligen varit föremål för förordningsändringar efter förslag från en parlamentariskt sammansatt utredning. Ingen förändring föreslogs dock av regeringen i det efterfrågade avseendet. Utskottet instämmer i det regeringen anför om att behovet av ytterligare variabler bör beaktas inom ramen för Statskontorets löpande uppföljning av utjämningsystemet. Utskottet avstyrker därför motion 2013/14:Ub12 (S) yrkande 1.

Skolans kompensatoriska uppdrag för elever med funktionsnedsättning

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avslår ett motionsyrkande med en begäran om ett tillkännagivande till regeringen som rör skolans kompensatoriska uppdrag för elever med funktionsnedsättning.

Jämför reservation 7 (MP).

Motionen

I motion 2013/14:Ub14 av Jabar Amin (MP) yrkande 2 begär motionären att det ska förtydligas i skollagen att alla elever har rätt att få det stöd som krävs oavsett funktionsförmåga. Motionären välkomnar intentionen i förslaget men anser att formuleringen i propositionen är alltför individfokuserad. Enligt motionären borde det förtydligas i skollagen att alla elever har rätt att få det stöd som krävs oavsett funktionsförmåga.

Utskottets ställningstagande

Utskottet vill inledningsvis betona att det anges i en av skollagens portalparagrafer att man i utbildningen ska ta hänsyn till barns och elevers olika behov (1 kap. 4 § skollagen (2010:800)). Enligt bestämmelsen ska också barn och elever ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt, och en strävan ska vara att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen. De allmänt hållna formuleringarna i bestämmelsen utgör i första hand en grundval för tolkningen av andra mer konkret utformade bestämmelser (prop. 2009/10:165 s. 634).

I 3 kap. 3 § skollagen anges att alla barn och elever ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås ska ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling.

I förarbetena till bestämmelsen understryks att regleringen inte innebär att huvudmannen kan nöja sig med att en elev når den lägsta godtagbara kunskapsnivån (prop. 2009/10:165 s. 662). Utskottet kan konstatera att bestämmelsen gäller alla elever, oavsett om de har en funktionsnedsättning eller inte. När det gäller elever som har en funktionsnedsättning får det anses följa av bestämmelsen att eleverna ska ges stöd som syftar till att så långt som möjligt motverka konsekvenserna av funktionsnedsättningen om de till följd av denna har svårt att uppfylla de olika kunskapskrav som gäller för den skolform där eleven är mottagen.

Regeringen föreslår i propositionen att det ska förtydligas i skollagen att elever som till följd av funktionsnedsättning har svårt att uppfylla de olika kunskapskraven ska ges stöd som syftar till att så långt som möjligt motverka funktionsnedsättningens konsekvenser. Förtydligandet ska enligt förslaget genomföras i en ny andra mening i 3 kap. 3 § skollagen. Tillägget innebär enligt regeringen ingen ändring i sak utan syftar bara till att förtydliga vad som redan gäller, nämligen att den som har en funktionsnedsättning som medför svårigheter att nå kunskapskraven inte bara ska ges tillräckligt stöd för att nå den lägsta godtagbara kunskapsnivån. Huvudmannen ansvarar för att motverka de negativa konsekvenser som en funktionsnedsättning kan ha för elevens möjligheter att utvecklas mot utbildningsmål.

I propositionen lyfter regeringen fram att Diskrimineringsombudsmannen (DO) är tveksam till formuleringen ”motverka konsekvenserna av funktionsnedsättningen” och därmed också till innebörden av förslaget. Enligt DO fokuserar formuleringen på individen och inte på huvudmannens skyldighet att tillhandahålla en utbildning som är tillgänglig för alla oavsett funktionsförmåga. Regeringen anser dock att det framgår av formuleringen att det är huvudmannens uppgift att söka undanröja de hinder som finns för att eleven ska kunna tillgodogöra sig utbildningen, t.ex. genom att tillhandahålla viss teknisk utrustning eller att ge eleven instruktioner som är tillräckligt tydliga.

Utskottet vill även lyfta fram bestämmelsen i 3 kap. 8 § skollagen om särskilt stöd. Där anges att en anmälan ska göras till rektorn, om det framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Om utredningen visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd.

Utskottet vill slutligen nämna den nya bestämmelse i 3 kap. 5 a § skollagen som föreslås i regeringens proposition 2013/14:160 Tid för undervisning – lärares arbete med stöd, särskilt stöd och åtgärdsprogram. Bestämmelsen innebär att en elev skyndsamt ska ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, om det framkommer att det kan befaras att eleven inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Vidare ska en anmälan till rektorn göras om det framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå dessa krav, trots att stöd getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Bestämmelsen föreslås träda i kraft den 1 juli 2014 (se prop. 2013/14:160, bet. 2013/14:UbU19).

Utskottet ser mot bakgrund av det ovan anförda inte att det finns något behov av den reglering som föreslås av motionären. Därmed avstyrks motion 2013/14:Ub14 (MP) yrkande 2.

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer. I rubriken anges vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. Lagförslaget i fråga om rätten till modersmålsundervisning för elever som hör till de nationella minoriteterna, punkt 2 (SD)

av Carina Herrstedt (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen avslår regeringens förslag till lag om ändring i skollagen (2010:800) i de delar det avser 10 kap. 7 §, 11 kap. 10 §, 12 kap. 7 §, 13 kap. 7 §, 15 kap. 19 § och 18 kap. 19 §. Därmed bifaller riksdagen motion 2013/14:Ub13 av Carina Herrstedt (SD) yrkande 1 och avslår proposition 2013/14:148 punkt 1 i denna del.

Ställningstagande

Regeringen föreslår i propositionen ändringar i 10 kap. 7 §, 11 kap. 10 § och 12 kap. 7 § skollagen (2010:800) som innebär att rätten till modersmålsundervisningen för nationella minoriteter utökas till att även gälla elever som inte har grundläggande kunskaper i modersmålet. Dessutom ska kravet på att elevens vårdnadshavare har språket som modersmål tas bort. Jag anser att de krav som nu gäller är fullt rimliga, speciellt med tanke på att Skolverket föreslår att det som anges i Europarådets ramkonvention som definition på minoritetstillhörighet, nämligen att varje individ själv ska avgöra om han eller hon anser sig tillhöra en nationell minoritet och om han eller hon vill göra anspråk på det skydd och stöd som samhället erbjuder minoriteten. Definitionen på tillhörighet till en minoritet är ytterst svävande och godtycklig, och tillsammans med regeringens nya förslag blir definitionen mycket otillfredsställande.

Riksdagen bör avslå regeringens förslag om ändrade regler för modersmålsundervisning för nationella minoriteter.

2. Undantag från kraven på legitimation, punkt 4 (MP)

av Jabar Amin (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2013/14:Ub14 av Jabar Amin (MP) yrkande 3 och

avslår motion

2013/14:Ub13 av Carina Herrstedt (SD) yrkande 2.

Ställningstagande

Jag anser att undantagen i skollagen från kravet på legitimation för att få undervisa i fristående förskolor och fritidshem med särskild pedagogisk inriktning bör specificeras så att det framgår att det gäller för Waldorfförskolor och Waldorffritidshem. Annars framstår bestämmelsen som alltför otydlig. Det bör även framgå att det är specifik sådan utbildning som ska ge behörighet.

Regeringen bör vidta lämpliga åtgärder enligt vad som anförts ovan.

3. Undantag från kraven på legitimation, punkt 4 (SD)

av Carina Herrstedt (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2013/14:Ub13 av Carina Herrstedt (SD) yrkande 2 och

avslår motion

2013/14:Ub14 av Jabar Amin (MP) yrkande 3.

Ställningstagande

Regeringen föreslår en ändring i 2 kap. 17 § skollagen (2010:800) som innebär att lärare och förskollärare som saknar legitimation både ska få bedriva undervisning i fristående förskolor med speciell pedagogisk inriktning och fristående skolor med speciell pedagogisk inriktning. Dessutom föreslås att dessa lärarkategorier ska få anställas utan tidsbegränsning. Jag menar att det på sikt är en rättvisefråga och en kvalitetsfråga att även förskollärare och lärare vid dessa fristående utbildningsanstalter har lärarlegi-

timation. Därför anser jag att man inte ska göra något undantag i fråga om legitimationskrav för lärare och förskollärare vid fristående skolor med särskild pedagogisk inriktning.

Regeringen bör vidta lämpliga åtgärder enligt vad som anförts ovan.

4. Resursfördelning efter förutsättningar och behov, punkt 5 (S)

av Ibrahim Baylan (S), Louise Malmström (S), Thomas Strand (S), Caroline Helmersson Olsson (S), Gunilla Svantorp (S) och Cecilia Dalman Eek (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförts i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2013/14:Ub12 av Ibrahim Baylan m.fl. (S) yrkandena 1 och 2 samt avslår motionerna

2013/14:Ub13 av Carina Herrstedt (SD) yrkande 3 och

2013/14:Ub14 av Jabar Amin (MP) yrkande 1.

Ställningstagande

För att ge kommunerna de bästa förutsättningarna för att fördela resurser efter behov måste staten göra aktiva insatser. Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) lyfter fram en viktig aspekt i sitt remissvar över propositionen, nämligen att det kommunala utjämningsystemet bör ta hänsyn till de skilda behov som finns i kommunerna. Regeringen hänvisar till att detta bör beaktas inom ramen för Statskontorets löpande uppföljning av utjämningsystemet. Vi menar att regeringen bör återkomma till riksdagen med en analys av hur det kommunala utjämningsystemet skulle kunna bidra till elevers rätt till en likvärdig utbildning i hela landet.

Regeringens förslag till nya bestämmelser i skollagen (2010:800) innebär att kommunerna ska ha ett transparent och förutsägbart resursfördelningssystem och lägger en stor del av utvärderingen av dessa system på kommunerna själva. Det är först när skillnaderna i målpuppfyllelse är stora mellan skolor i en kommun som Skolinspektionen ska granska hur kommunen fördelar resurser. Vi menar att det är av största vikt för att den nya bestämmelsen ska få genomslag att göra såväl lokala som nationella uppföljningar och utvärderingar. En utvärdering av hur kommunerna fördelar resurserna bör genomföras senast två år efter det att ändringarna trätt i kraft.

Regeringen bör vidta lämpliga åtgärder enligt vad som anförts ovan.

5. Resursfördelning efter förutsättningar och behov, punkt 5 (MP)

av Jabar Amin (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2013/14:Ub14 av Jabar Amin (MP) yrkande 1 och avslår motionerna

2013/14:Ub12 av Ibrahim Baylan m.fl. (S) yrkandena 1 och 2 samt

2013/14:Ub13 av Carina Herrstedt (SD) yrkande 3.

Ställningstagande

Jag välkomnar att krav på resursfördelningen flyttas från förarbetena till skollagen. Det behövs mer resurser där de behövs som mest i skolan. Det är viktigt att skolhuvudmännen får bättre stöd i hur det ska kunna ske. Utan att styra exakt hur varje huvudman ska göra bör staten, genom lämplig myndighet, ta fram stödmaterial och verktyg, med stöd i vetenskap, som möjliggör en ökad differentiering i skolans resursfördelning. Skolinspektionen uttrycker i sitt remissvar att det inte finns någon möjlighet för dem att i sin granskning avgöra huruvida en resursfördelning är ändamålsenlig eller ej. Det utgör ytterligare ett argument för varför staten inte bara bör lagstifta om ökad differentiering i resursfördelningen utan också bättre stödja att så kan ske.

Regeringen bör vidta lämpliga åtgärder enligt vad som anförts ovan.

6. Resursfördelning efter förutsättningar och behov, punkt 5 (SD)

av Carina Herrstedt (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2013/14:Ub13 av Carina Herrstedt (SD) yrkande 3 och avslår motionerna

2013/14:Ub12 av Ibrahim Baylan m.fl. (S) yrkandena 1 och 2 samt

2013/14:Ub14 av Jabar Amin (MP) yrkande 1.

Ställningstagande

Regeringen föreslår i sin proposition att 2 kap. 8 a § skollagen ska förtydligas i fråga om kommunernas ansvar att fördela resurser efter elevernas förutsättningar och behov för att eftersträva en jämlik skola. Förtydligandet är inte tillräckligt tydligt då det inte står efter vilka parametrar kommunerna ska fördela resurserna. Om Skolinspektionen ska se till att kommunerna efterlever skollagen, måste Skolinspektionen veta vad som ska beaktas.

Regeringen bör vidta lämpliga åtgärder enligt vad som anförts ovan.

7. Skolans kompensatoriska uppdrag för elever med funktionsnedsättning, punkt 6 (MP)

av Jabar Amin (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförts i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2013/14:Ub14 av Jabar Amin (MP) yrkande 2.

Ställningstagande

Miljöpartiet välkomnar intentionen i lagförslaget om att elever med funktionsnedsättning också ska kunna få stöd att nå så långt det är möjligt. Jag har länge jobbat för en sådan ändring. Däremot anser jag att formuleringen i propositionen är alltför individfokuserad. I förslaget står det att elever med funktionsnedsättning som har svårt att uppfylla de olika kunskapskraven ska ges stöd som syftar till att så långt som möjligt motverka konsekvenserna av funktionsnedsättningen. Snarare borde skollagen förtydliga att alla elever har rätt att få det stöd som krävs oavsett funktionsförmåga.

Regeringen bör vidta lämpliga åtgärder enligt vad som anförts ovan.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2013/14:148 Vissa skollagsfrågor:

1. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i skollagen (2010:800).
2. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2010:801) om införande av skollagen (2010:800).

Följdmotionerna

2013/14:Ub11 av Rossana Dinamarca m.fl. (V):

Riksdagen avslår regeringens förslag om att undantagen från kraven på legitimation och behörighet ska utvidgas (avsnitt 5.2 i propositionen).

2013/14:Ub12 av Ibrahim Baylan m.fl. (S):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma till riksdagen med en analys av hur det kommunala utjämningsystemet skulle kunna bidra till en likvärdig utbildning i hela landet.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att en utvärdering av hur kommunerna fördelar resurserna bör genomföras senast två år efter det att ändringarna har trätt i kraft.

2013/14:Ub13 av Carina Herrstedt (SD):

1. Riksdagen avslår regeringens förslag såvitt avser ändrade regler för modersmålsundervisning för nationella minoriteter.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att inte göra något undantag i fråga om legitimationskrav för lärare och forskollärare vid fristående skolor med särskild pedagogisk inriktning.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om kommunernas ansvar för resursfördelningen mellan skolor och områden.

2013/14:Ub14 av Jabar Amin (MP):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om staten inte bara bör lagstifta om en ökad differentiering i resursfördelningen utan att bättre stödja att så kan ske.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att förtydliga i skollagen att alla elever har rätt att få det stöd som krävs oavsett funktionsförmåga.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att det i skollagen bör specificeras att undantagen för legitimation i fristående förskolor och fritidshem gäller Waldorfförskolor och Waldorffritidshem och att specifik sådan utbildning i stället ska ge behörighet.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

Förslag till lag om ändring i skollagen (2010:800)

Härigenom föreskrivs i fråga om skollagen (2010:800)

dels att 2 kap. 1, 10, 17 och 20 §§, 3 kap. 3 §, 10 kap. 7, 16 och 34 §§, 11 kap. 10, 19 och 33 §§, 12 kap. 7 och 16 §§, 13 kap. 7 och 17 §§, 15 kap. 19 § samt 18 kap. 19 § ska ha följande lydelse,

dels att det i lagen ska införas en ny paragraf, 2 kap. 8 a §, samt närmast före 2 kap. 8 a § en ny rubrik av följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse***2 kap.****1 §¹**

I detta kapitel finns bestämmelser om

- huvudmän inom skolväsendet (2–8 §§),
 - *kommuners resursfördelning (8 a §),*
- ledningen av utbildningen (9–12 §§),
- lärare och förskollärare (13–23 §§),
- elevhälsa (25–28 §§),
- studie- och yrkesvägledning (29 och 30 §§),
- registerkontroll av personal (31–33 §§),
- kompetensutveckling (34 §), och
- lokaler och utrustning och tillgång till skolbibliotek (35 och 36 §§).

Kommuners resursfördelning**8 a §**

Kommuner ska fördela resurser till utbildning inom skolväsendet efter barnens och elevernas olika förutsättningar och behov.

10 §

Rektorn och förskolechefen beslutar om sin enhets inre organisation och fattar i övrigt de beslut och har det ansvar som framgår av särskilda föreskrifter i denna lag eller andra författningar.

Rektorn och förskolechefen beslutar om sin enhets inre organisation och *ansvarar för att fördela resurser inom enheten efter barnens och elevernas olika förutsättningar och behov. Rektorn och förskolechefen* fattar i övrigt

¹ Senaste lydelse 2013:530.

de beslut och har det ansvar som framgår av särskilda föreskrifter i denna lag eller andra författningar.

Rektorn och förskolechefen får uppdra åt en anställd eller en uppdragstagare vid förskole- eller skolenheten som har tillräcklig kompetens och erfarenhet att fullgöra enskilda ledningsuppgifter och besluta i frågor som avses i första stycket, om inte annat anges.

17 §²

Lärare som inte uppfyller kraven i 13 § får trots det bedriva

1. annan undervisning på ett främmande språk än språkundervisning,

2. undervisning i fristående skolor med särskild pedagogisk inriktning, och

3. undervisning i fritidshem.

Lärare som avses i första stycket 1 ska för att få undervisa ha en utländsk lärarutbildning som motsvarar en svensk lärarexamen och ha kompetens att undervisa på det främmande språket.

Lärare som avses i första stycket 3 ska för att få undervisa ha en svensk eller utländsk högskoleutbildning som är avsedd för arbete som fritidspedagog eller motsvarande.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vilka språk och särskilda pedagogiska inriktningar som avses i första stycket 1 och 2.

Lärare som inte uppfyller kraven i 13 § får trots det bedriva

1. annan undervisning på ett främmande språk än språkundervisning om de har

a) en utländsk lärarutbildning som motsvarar en svensk lärarexamen, och

b) kompetens att undervisa på det främmande språket,

2. undervisning i fritidshem om de har en svensk eller utländsk högskoleutbildning som är avsedd för arbete som fritidspedagog eller motsvarande, och

3. undervisning i fristående skolor och fristående fritidshem med särskild pedagogisk inriktning.

Förskollärare som inte uppfyller kraven i 13 § får trots det bedriva undervisning i fristående förskolor med särskild pedagogisk inriktning.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vilka språk som avses i första stycket 1 och vilka särskilda pedagogiska inriktningar som avses i första stycket 3 och andra stycket.

² Senaste lydelse 2013:823.

20 §³

Endast den som har legitimation får anställas som lärare eller förskollärare i skolväsendet utan tidsbegränsning.

Den som inte har legitimation som lärare får dock anställas som lärare i skolväsendet utan tidsbegränsning, om han eller hon ska undervisa i modersmål eller i ett yrkesämne i gymnasieskolan, gymnasiesärskolan, kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå eller särskild utbildning för vuxna på gymnasial nivå, eller individuella kurser eller orienteringskurser i kommunal vuxenutbildning. Detta gäller bara om

1. det saknas sökande som har legitimation,
2. den sökande har tillräcklig kompetens för att undervisa i det aktuella ämnet eller på den aktuella kursen, och
3. det finns särskilda skäl att anta att den sökande är lämplig att bedriva undervisningen.

Även en lärare som är undantagen från krav på legitimation enligt föreskrifter som meddelats med stöd av 13 § tredje stycket och den som ska bedriva undervisning som avses i 17 § får anställas som lärare i skolväsendet utan tidsbegränsning.

Även en lärare som är undantagen från krav på legitimation enligt föreskrifter som meddelats med stöd av 13 § tredje stycket och den som ska bedriva undervisning som avses i 17 § får anställas som lärare *eller förskollärare* i skolväsendet utan tidsbegränsning.

3 kap.

3 §

Alla barn och elever ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås ska ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling.

Alla barn och elever ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. *Elever som till följd av funktionsnedsättning har svårt att uppfylla de olika kunskapskrav som finns ska ges stöd som syftar till att så långt som möjligt motverka funktionsnedsättningens konsekvenser.* Elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås ska ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling.

³ Senaste lydelse 2013:823.

10 kap.**7 §**

En elev som har en vårdnadshavare med ett annat modersmål än svenska ska erbjudas modersmålsundervisning i detta språk om

1. språket är elevens dagliga umgängesspråk i hemmet, och
2. eleven har grundläggande kunskaper i språket.

Modersmålsundervisning i ett nationellt minoritetsspråk ska erbjudas även om språket inte är elevens dagliga umgängesspråk i hemmet. *En elev som tillhör någon av de nationella minoriteterna ska erbjudas modersmålsundervisning i elevens nationella minoritetsspråk.*

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om modersmålsundervisning. Sådana föreskrifter får innebära att modersmålsundervisning ska erbjudas i ett språk bara om ett visst antal elever önskar sådan undervisning i det språket.

16 §⁴

Betyg ska sättas

1. i slutet av varje termin från och med årskurs 6 till och med höstterminen i årskurs 9 i alla ämnen, utom språkval, som inte har avslutats,

2. i slutet av varje termin från och med årskurs 7 till och med höstterminen i årskurs 9 i språkval, om ämnet inte har avslutats, och

3. när ett ämne har avslutats.

1. i slutet av varje termin från och med årskurs 6 till och med höstterminen i årskurs 9 i alla ämnen, utom språkval, *som eleven har fått undervisning i under terminen och* som inte har avslutats,

2. i slutet av varje termin från och med årskurs 7 till och med höstterminen i årskurs 9 i språkval, *om eleven har fått undervisning i ämnet under terminen och det* inte har avslutats, och

34 §

En kommun som i sin grundskola har en elev från en annan kommun ska ersättas för sina kostnader för elevens utbildning av elevens hemkommun, om elevens skolgång i kommunen grundar sig på 24, 25 eller 26 §.

En kommun som i sin grundskola har en elev från en annan kommun ska ersättas för sina kostnader för elevens utbildning av elevens hemkommun, om elevens skolgång i kommunen grundar sig på 25 §, 26 § eller 28 § *andra stycket.*

Även i de fall som avses i 27 § ska hemkommunen betala ersättning till den mottagande kommunen. Om kommunerna i ett sådant fall inte kommer överens om annat, ska ersättningen bestämmas med hänsyn till kommunens åtagande och elevens behov efter samma grunder som hemkommunen tillämpar vid fördelning av resurser till de egna grundskolorna. Har en elev ett omfattande behov av särskilt stöd, behöver

⁴ Senaste lydelse 2010:2022.

hemkommunen inte lämna bidrag för det särskilda stödet, om betydande organisatoriska eller ekonomiska svårigheter uppstår för kommunen.

11 kap.

10 §

En elev som har en vårdnadshavare med ett annat modersmål än svenska ska erbjudas modersmålsundervisning i detta språk om

1. språket är elevens dagliga umgängesspråk i hemmet, och
2. eleven har grundläggande kunskaper i språket.

Modersmålsundervisning i ett nationellt minoritetsspråk ska erbjudas även om språket inte är elevens dagliga umgängesspråk i hemmet. *En elev som tillhör någon av de nationella minoriteterna ska erbjudas modersmålsundervisning i elevens nationella minoritetsspråk.*

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om modersmålsundervisning. Sådana föreskrifter får innebära att modersmålsundervisning ska erbjudas i ett språk bara om ett visst antal elever önskar sådan undervisning i det språket.

19 §⁵

Om en elev eller elevens vårdnadshavare begär det, ska betyg sättas i grundsärskolans ämnen

1. i slutet av varje termin från och med årskurs 6 till och med höstterminen i årskurs 9, och
2. när ett ämne har avslutats.

Om en elev eller elevens vårdnadshavare begär det, ska betyg sättas i grundsärskolans ämnen.

Betyg ska sättas

1. i slutet av varje termin från och med årskurs 6 till och med höstterminen i årskurs 9 i de ämnen som eleven har fått undervisning i under terminen och som inte har avslutats, och
2. när ett ämne har avslutats.

33 §

En kommun som i sin grundsärskola har en elev från en annan kommun ska ersättas för sina kostnader för elevens utbildning av elevens hemkommun, om elevens skolgång i kommunen grundar sig på 24 § andra stycket 2 eller 25 §.

Även i de fall som avses i 26 § ska hemkommunen betala ersättning till den mottagande kommunen. Om kommunerna i ett sådant fall inte kommer överens om annat, ska ersättningen bestämmas med hänsyn till kommunens åtagande och elevens behov efter samma grunder som

En kommun som i sin grundsärskola har en elev från en annan kommun ska ersättas för sina kostnader för elevens utbildning av elevens hemkommun, om elevens skolgång i kommunen grundar sig på 25 § eller 27 § andra stycket.

⁵ Senaste lydelse 2010:2022.

hemkommunen tillämpar vid fördelning av resurser till de egna grundskolorna. Har en elev ett omfattande behov av särskilt stöd, behöver hemkommunen inte lämna bidrag för det särskilda stödet, om betydande organisatoriska eller ekonomiska svårigheter uppstår för kommunen.

12 kap.

7 §

En elev som har en vårdnadshavare med ett annat modersmål än svenska ska erbjudas modersmålsundervisning i detta språk om

1. språket är elevens dagliga umgängesspråk i hemmet, och
2. eleven har grundläggande kunskaper i språket.

Modersmålsundervisning i ett nationellt minoritetsspråk ska erbjudas även om språket inte är elevens dagliga umgängesspråk i hemmet. *En elev som tillhör någon av de nationella minoriteterna ska erbjudas modersmålsundervisning i elevens nationella minoritetsspråk.*

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar föreskrifter om modersmålsundervisning. Sådana föreskrifter får innebära att modersmålsundervisning ska erbjudas i ett språk bara om ett visst antal elever önskar sådan undervisning i det språket.

16 §⁶

Betyg ska sättas

1. i slutet av varje termin från och med årskurs 7 till och med höstterminen i årskurs 10 i alla ämnen, utom språkval, som inte har avslutats,

2. i slutet av varje termin från och med årskurs 8 till och med höstterminen i årskurs 10 i språkval, om ämnet inte har avslutats, och

3. när ett ämne har avslutats.

1. i slutet av varje termin från och med årskurs 7 till och med höstterminen i årskurs 10 i alla ämnen, utom språkval, *som eleven har fått undervisning i under terminen och* som inte har avslutats,

2. i slutet av varje termin från och med årskurs 8 till och med höstterminen i årskurs 10 i språkval, *om eleven har fått undervisning i ämnet under terminen och det* inte har avslutats, och

13 kap.

7 §

En elev som har en vårdnadshavare med ett annat modersmål än svenska ska erbjudas modersmålsundervisning i detta språk om

1. språket är elevens dagliga umgängesspråk i hemmet, och
2. eleven har grundläggande kunskaper i språket.

Modersmålsundervisning i ett nationellt minoritetsspråk ska erbjudas även om språket inte är elevens dagliga umgängesspråk i hemmet. *En elev som tillhör någon av de nationella minoriteterna ska erbjudas modersmålsundervisning i elevens nationella minoritets-*

⁶ Senaste lydelse 2010:2022.

hemmet.

språk.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar föreskrifter om modersmålsundervisning. Sådana föreskrifter får innebära att modersmålsundervisning ska erbjudas i ett språk bara om ett visst antal elever önskar sådan undervisning i det språket.

17 §⁷

Betyg ska sättas i slutet av varje termin i årskurs 6.

Betyg ska sättas i slutet av varje termin i årskurs 6 i *de ämnen som eleven fått undervisning i under terminen.*

15 kap.

19 §

En elev som har en vårdnadshavare med ett annat modersmål än svenska ska erbjudas modersmålsundervisning i detta språk om

1. språket är elevens dagliga umgängesspråk i hemmet, och
2. eleven har goda kunskaper i språket.

Modersmålsundervisning i ett nationellt minoritetsspråk ska erbjudas även om språket inte är elevens dagliga umgängesspråk i hemmet.

En elev som tillhör någon av de nationella minoriteterna ska erbjudas modersmålsundervisning i elevens nationella minoritetsspråk om eleven har goda kunskaper i språket.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om modersmålsundervisning. Sådana föreskrifter får innebära att modersmålsundervisning ska erbjudas i ett språk bara om ett visst antal elever önskar sådan undervisning i det språket.

18 kap.

19 §⁸

En elev som har en vårdnadshavare med ett annat modersmål än svenska ska erbjudas modersmålsundervisning i detta språk om

1. språket är elevens dagliga umgängesspråk i hemmet, och
2. eleven har goda kunskaper i språket.

Modersmålsundervisning i ett nationellt minoritetsspråk ska erbjudas även om språket inte är elevens dagliga umgängesspråk i hemmet.

En elev som tillhör någon av de nationella minoriteterna ska erbjudas modersmålsundervisning i elevens nationella minoritetsspråk om eleven har goda kunskaper i språket.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om modersmålsundervisning. Sådana föreskrifter får innebära att modersmålsundervisning ska erbjudas i ett språk bara om ett visst antal elever önskar sådan undervisning i det språket.

⁷ Senaste lydelse 2010:2022.

* Senaste lydelse 2012:109.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2014 i fråga om 2 kap. 1, 8 a, 10, 17 och 20 §§, 3 kap. 3 §, 10 kap. 16 och 34 §§, 11 kap. 19 och 33 §§, 12 kap. 16 § samt 13 kap. 17 § och i övrigt den 1 juli 2015.

Förslag till lag om ändring i lagen (2010:801) om införande av skollagen (2010:800)

Härigenom föreskrivs att 24, 26 och 33 §§ samt rubriken närmast före 24 § lagen (2010:801) om införande av skollagen (2010:800) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Grundskola och gymnasieskola

Trots bestämmelserna om huvudmän i den nya skollagen får ett landsting vara huvudman för grundskola och gymnasieskola vid Dammsdalskolan i Vingåkers kommun.

Inspektionen för vård och omsorg utövar tillsyn över elevhemsboende vid utbildning som avses i första stycket.

Föreslagen lydelse

Grundskola och grundskola

24 §¹

Trots bestämmelserna om huvudmän i den nya skollagen får ett landsting vara huvudman för grundskola för elever med autism eller autismliknande tillstånd och för grundskola, om landstinget bedrev obligatorisk särskola vid utgången av juni 2011.

26 §

Ett landsting som bedriver utbildning med stöd av 24 eller 25 § ska tillämpa de bestämmelser i den nya skollagen och denna lag som gäller för en offentlig huvudman för utbildning i den aktuella skolformen. Landstinget ska för utbildning i grundskola även tillämpa 7 kap. 22 § i den nya skollagen på samma sätt som en enskild huvudman.

När ett landsting bedriver utbildning med stöd av 24 eller 25 § ska de bestämmelser i den nya skollagen och denna lag som gäller för en offentlig huvudman för utbildning i den aktuella skolformen tillämpas på landstinget. Landstinget ska för utbildning i grundskola eller grundskola även tillämpa 7 kap. 22 § i den nya skollagen på samma sätt som en enskild huvudman.

33 §²

I fråga om lärare eller förskollärare som saknar legitimation för att bedriva undervisning i skolväsendet och som har ingått avtal om anställning som lärare, förskollärare eller fritidspedagog före den 1 juli 2011 tillämpas under tiden för anställningen 2 kap. 3 § första och andra styckena eller 2 a kap. 3 § andra stycket i 1985 års skollag i stället för 2 kap. 13, 17 och 18 §§ i den nya skollagen, dock längst till utgången av juni 2015 eller, när det gäller undervisning i grundskolan,

¹ Senaste lydelse 2012:959.

² Senaste lydelse 2013:824.

specialskolan, gymnasiesärskolan eller särskild utbildning för vuxna, längst till utgången av juni 2018.

Lärare som saknar legitimation för att besluta om betyg enligt 3 kap. 16 § i den nya skollagen och som har ingått avtal om anställning som lärare, förskollärare eller fritidspedagog före den 1 juli 2011 är under tiden för anställningen behöriga att besluta om betyg, dock längst till utgången av juni 2015 eller, när det gäller betyg i grundsärskolan, specialskolan, gymnasiesärskolan eller särskild utbildning för vuxna, längst till utgången av juni 2018.

Första stycket gäller inte lärare som avses i 2 kap. 17 § i den nya skollagen och som före den 1 juli 2011 har ingått avtal om anställning *som lärare* för att bedriva sådan undervisning som avses i samma paragraf. I fråga om en lärare som avses i 2 kap. 17 § första stycket 1 eller 3 i den nya skollagen gäller detta dock bara om han eller hon uppfyller *kraven i andra eller tredje stycket samma paragraf*.

Första stycket gäller inte lärare *och förskollärare* som avses i 2 kap. 17 § i den nya skollagen och som före den 1 juli 2011 har ingått avtal om anställning för att bedriva sådan undervisning som avses i samma paragraf. I fråga om en lärare som avses i 2 kap. 17 § första stycket 1 eller 2 i den nya skollagen gäller detta dock bara om han eller hon uppfyller *de krav som anges där*.

Andra stycket gäller inte lärare som har ingått avtal om anställning utan tidsbegränsning före den 1 juli 2011 för att bedriva sådan undervisning som avses i 2 kap. 20 § andra eller tredje stycket i den nya skollagen.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2014.